

Adipositasudvalgets årsberetning 2023

Adipositasudvalgets medlemmer:

Cilius Esmann Fonvig (valgt 2017, genvalgt 2020), formand, falder for tidsgrænsen.

Julie Tonsgaard Kloppenborg (2018, genvalgt 2021), ikke på valg.

Rebecca Vinding (2018, genvalgt 2021), ikke på valg.

Jens Otto Broby Madsen (2019), ikke på valg.

Birgitte Højgaard Roikjer (2022), ikke på valg.

Maria Martens Fraulund (2022), ikke på valg.

Associerede medlemmer:

Jens-Christian Holm

Årsberetning, Adipositasudvalget:

2022-23 har været et år der har budt på mange spændende udviklinger inden for adipositas.

Én af udviklingerne er i sproget, hvor vi bliver mere nuancerede, hvilket gerne skulle hjælpe på bedre samforståelse på tværs af faggrupper og ekspertiser. F.eks. anvendes nu begrebet adipositas som et mere præcist begreb end "svær overvægt" eller "overvægt". Ordet 'overvægt' antyder et stort fokus på vægt, hvilket ikke tilstrækkeligt afspejler kompleksiteten og definitionen af adipositas.

Definition af adipositas:

"For meget (eller abnormt fordelt) fedt i kroppen, der kan påvirke helbredet negativt"

Kilde: WHO's internationale sygdomsklassifikation (ICD-11) »Obesity is a chronic complex disease defined by excessive adiposity that can impair health«

Adipositasudvalget er i øjeblikket initiativtagere og en del af en arbejdsgruppe på tværs af lægevidenskabelige selskaber, der udarbejder en lægefaglig holdningserklæring om at adipositas skal anerkendes og håndteres på samme niveau som andre alvorlige og kroniske sygdomme i sundhedsvæsenet.

Herunder kan du bl.a. læse om farmakologisk behandling af adipositas, behandling med en ny digital løsning, en Europæisk toppris til Holbæk-modellen, opdatering af retningslinjer for udredning og behandling af adipositas hos børn og unge.

Farmakologisk behandling af adipositas

Farmakologisk behandling af unge med adipositas er en specialistopgave og skal varetages af speciallæger i pædiatri med kompetencer inden for behandling af adipositas og dets relaterede komplikationer.

Farmakologisk behandling af adipositas må aldrig stå alene. Den non-kirurgiske og non-farmakologiske basalbehandling (DPS' retningslinje for håndtering af adipositas hos børn og unge) bør altid være basisbehandling både før, under og efter en eventuel farmakologisk behandling.

I Danmark har præparatet Saxenda (*liraglutid*, GLP-1 analog) siden 2021 været godkendt til farmakologisk behandling af adipositas hos unge over 12 år. I november 2022, blev Wegovy (*semaglutid*, GLP-1 analog, som ugentlige subkutane injektioner, godkendt til behandling af adipositas hos voksne i Danmark. Wegovy blev tilgængeligt på det danske marked 4. maj 2023 til behandling af adipositas hos unge over 12 år.

Der er for nuværende flere forhold, der gør at farmakologisk behandling af adipositas hos unge er en specialisopgave, der skal varetages af speciallæger i pædiatri med erfaring i behandling af adipositas:

- Non-farmakologisk, individuel, familiebaseret basalbehandling jf DPS-retningslinje for udredning og behandling af adipositas er fortsat førstevalgsbehandling af børn og unge med adipositas uanset sværhedsgrad. Den farmakologiske behandling er således kun godkendt som en tillægsbehandling til basalbehandlingen.
- Der er bivirkninger (primært gastrointestinale) ved den farmakologiske behandling, hvilket tilsiger tæt opfølgning under hele behandlingen.
- Wegovy hos voksne har vist, at samtidig med en gennemsnitlig reduktion af 8,5 kg fedtmasse, ses et tab af 5,5 kg muskelmasse, hvilket er en betydelig reduktion i kroppens fedtfri masse. Dette er en potentiel alvorlig udfordring under vækst og udvikling hos unge.
- Langtidseffekterne af behandlingen er endnu ikke kendte.
- Farmakologisk behandling kan være en stor økonomisk udfordring for mange familier, da der er fuld egenbetaling.
- De eksisterende studier tyder på, at patienter der stopper farmakologisk behandling, atter får en øget appetit og efterfølgende øger deres grad af adipositas.

Vi anbefaler og tilskynder til, at børn og unge med adipositas og relaterede følgesygdomme henvises til videre udredning og behandling i regi af pædiatrisk speciallæge med kompetencer inden for behandling af adipositas og dets relaterede komplikationer.

Læs hele nyheden her: [Farmakologisk behandling af adipositas | Nyheder \(paediatri.dk\)](#)

Digital løsning til behandling af adipositas fjerner ventelister

En ny digital løsning, baseret på Holbæk-modellen, blev i sommeren 2022 taget i brug på Holbæk Børne og Ungeafdeling. På daværende tidspunkt var ventetiden godt over 6 måneder, både på forundersøgelse og opfølgende behandling. Inden for et år er ventelisterne nu fuldstændig væk, og patienter kan få tid inden for uger til måneder. Den digitale løsning optimerer og kvalitetssikrer behandlingen og er blevet rigtig godt modtaget af både familier og behandlere.

Se det første studie med resultater på voksne der anvender den digitale løsning, hvor 85% reducerer deres BMI: [Longitudinal evaluation of an mHealth overweight and obesity management tool - Langkjær - mHealth \(amegroups.com\)](#)

Europæisk toppris for uddannelse og behandling af adipositas til Holbæk-modellen.

Holbæk-modellen og Jens-Christian Holm fra Holbæk Sygehus har vundet prisen for det bedste uddannelsesprogram til behandling af adipositas. Det omfattende program kan være med til at reducere overvægt og relaterede komplikationer hos 90 procent af børn og unge, viser en lang række internationale, videnskabelige artikler.

Uddannelsesprogrammet er målrettet sundhedsprofessionelle, der arbejder med børn, unge eller voksne med overvægt.

Behandlingen kan reducere overvægten og graden af følgesygdomme hos 75-90 procent af patienterne. Faktisk reduceres også forældrenes grad af overvægt, når børn starter i familiebehandling, og børnene får øget livskvalitet og mere positiv kropsopfattelse, samtidig med at de oplever mindre mobning. Resultaterne er uafhængige af socialklasse, graden af overvægt samt genetisk betinget risiko for overvægt.

Se pressemeddelelsen fra de europæiske organisationer, der har uddelt prisen på

<https://woday.eu/wp-content/uploads/2022/11/221123-WOD-award-winners-2022-Press-release54.pdf>

Se nyheden fra Ritzau / Region Sjælland (på dansk) på

<https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/europaeisk-toppris-for-uddannelse-og-behandling-af-overvaegt-til-jens-christian-holm-fra-holbaek-sygehus?publisherId=13560143&releaseId=13665586>

Tildelingen af denne ærefulde pris kommer efter hårdt arbejde fra mange mennesker i en længere årrække, hvor sundhedsprofessionelle, forskere og store nationale og internationale samarbejder har styrket evidensen bag Holbæk-modellen.

Det prisvindende program er bygget op på Holbæk-modellen og består af grundig kompetenceuddannelse, enestående resultater samt en digital behandlingsplatform, der er tidsbesparende, kvalitetssikrer og gør behandlingen lettere tilgængelig for både borgere og sundhedsprofessionelle. Mere end 1.000 sundhedsprofessionelle i over 80 kommuner i Danmark og udlandet er uddannet i at behandle børn og unge med adpositas. De sundhedsprofessionelle anvendte før brugen af de digitale systemer i gennemsnit 4-5 timer per patient per år.

Det omfattende og professionelle uddannelsesprogram er udviklet for sundhedsprofessionelle og bygger på tre grundværdier: 1) at respektere og behandle svær overvægt som en sygdom, 2) den komplekse biologi der styrer fedtmassen samt 3) den sundhedsprofessionelles ansvar i relation til pædagogik og kommunikation.

Prisen for Bedste Nationale Uddannelsesprogram i Europa 2022 blev tildelt Jens-Christian Holm og Holbæk-modellen af organisationerne "The European Association for the Study of Obesity" (EASO) og "The European Coalition for People living with Obesity" (ECPO).

Bedømmelsesudvalget har lagt vægt på, at resultaterne er internationalt enestående, og at de digitale behandlingsværktøjer understøtter de sundhedsprofessionelle på en måde, der optimerer behandlingen for både borgere og behandlere.

Retningslinjer for udredning og behandling af adipositas hos børn og unge

Vi er i gang med at opdatere retningslinjen ”Adipositas, udredning og behandling hos børn og unge i pædiatrisk regi”, som forventes færdig i løbet af sommeren. Derudover har vi igangværende arbejde om andre retningslinjer på tværs af subspecialer: Idiopatisk intrakraniell hypertension (IIH), hypertension, astma, prædiabetes, DM2, dyslipidæmi m.fl.

Kompetencer og uddannelse af børnelæger og kommende børnelæger.

I tråd med udvalgets arbejde omkring målbeskrivelsen vil vi fortsat have fokus på at bidrage til mulighederne for opgradering og vedligeholdelse af kompetencer og uddannelse inden for overvægt og relaterede komplikationer i samarbejde med de øvrige udvalg.

Cilius Esmann Fonvig
formand Adipositasudvalget